

Türkçe Eğitiminde Mesel Nitelikli Edebi Metinlerin İşlevi

Özlem Fedai*

Öz

Eğitim, birbiriyle alakalı unsurlardan oluşan bir süreçtir. Bu süreç, bir çocuğun bakımını, ahlaki terbiyesini ve eğitimini kapsar. Türkçenin eğitimi meselesini bu sürecin içinde düşünmek gerekir. Türkçenin temel bilgilerini alarak okuyup yazan kişilerin Türkçenin içinden düşünmeleri, Türkçe eğitiminin önemli bir aşamasıdır. Türkçe eğitiminin aslında kişinin kavrayış gücünün de eğitimi olduğu ve bunun edebî eserler marifetiyle yapılabileceği gerçeği, tarihimizde çok iyi bilinen bir husustur. Maalesef günümüzde Türkçe eğitimi denilince akla ilk gelen şey, Türkçenin temel düzeyden ileri düzeye kadar konuşma ve yazma eğitimi olmaktadır. Oysa bu, sınırlayıcı bir yaklaşımdır. Türkçe eğitimi sürecinin bir merhalesi olan bu merhale, bu eğitimin tümü gibi görülmemelidir. Asıl Türkçe eğitimi kanaatimizce bu merhaleden sonra başlamaktadır. Edebî metinler marifetiyle Türkçe eğitiminin kişide idrak seviyesini geliştireceği aşikârdır. Günümüzde popüler kültürün sıradan kitaplarıyla yüz yüze gelen kişilerin Türkçe eğitiminde gerekli mesafeyi kat etmesi mümkün olamamaktadır. Bunun için Türkçe eğitiminde öğrencilerin kavrayış gücünü geliştirecek edebî nitelikleri olan şiirler, meseller ve mesel nitelikli özlü hikâyeler kullanılmalıdır. Bu çalışmada Türkçe eğitiminde mesel nitelikli edebî eserlerin kullanılmasının işlevi ve önemi, meselenin Grek, Çin kültürlerindeki görünümünden örnekler verilerek ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Türkçe Eğitimi, mesel, edebî metin.

* Prof. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, İstanbul/Türkiye, ozlem.fedai@gmail.com, orcid.org/0000-0001-7726-4096

The Function of Parables as Literary Texts in Turkish Language Education

Abstract

Education is a process that is related to each other. This process involves the care of a child, moral decency and education. It is necessary to think about the education of the Turkic in this process. It is an important stage of Turkish education that people who read and write the basic knowledge of Turkic people think from within Turkic. The fact that Turkish education is actually education of one's power of comprehension and that it can be done by literary works is a well-known fact in our history. Unfortunately, the first thing that comes to mind when it comes to Turkish education today is speaking and writing education from basic to advanced level. However, this is a restrictive approach. This stage, which is a succession of the Turkish education process, should not be seen as the whole of this education. The actual education of Turkish starts with this opinion after our opinion. It is evident that Turkish education through the use of literary texts will improve the level of perception in the person. It is not possible for the people who come face to face with popular books of ordinary culture today to cover the necessary distance in Turkish education. For this reason, poetry, parables, stories and remarks which are the literary qualities of the students who will develop the comprehension power of the students in Turkish education should be used. In this study, the function and importance of using such literary works in Turkish education will be examined by giving examples from the view of Greek and Chinese cultures.

Keywords: Education, Turkish Education, parable, literary text.

Giriş

Eğitim, birbiriyle yakından alakalı, biri diğerini besleyip geliştiren pek çok hususun iç içe geçtiği uzun bir süreçtir. Sürecin her evresi kendi içinde süreçleri, evreleri barındırır. Bunlardan biri ya da bir birkaçının eksik, sorunlu olması her zaman mümkündür. Eğitim, mükemmel işleyen bir makine olarak düşünülemez. İnsana has tüm olgular, sorunlar eğitim için de geçerlidir. Felsefî ilgileri dışında eğitim konularına da ilgi duyan Immanuel Kant Königsberg Üniversitesi'nde eğitim meselesi üzerinde önemle durmuş ve eğitim sürecini şöyle tanımlamıştır:

“İnsan eğitime ihtiyaç duyan tek varlıktır. Çünkü eğitimden biz ahlaki terbiye ile bakıp büyütmeyi (çocuğun bakılıp doyurulması), umumi talim ve terbiyeyi (*zucht*) anlamalıyız. Buna göre insan birbiri ardı sıra bebeklik [*bakım ve beslemeye muhtaç*], çocukluk [*talim ve terbiyeye muhtaç*] ve talebelik [*tahsil ve irşada muhtaç*] evreler(*in: kaynağa bakılmalıdır....*)den geçer.”¹

Eğitimi, böylesine özel ve uzun bir süreç olarak görmediğimiz zaman onu doğru planlamamız da mümkün olamamaktadır. Eğitim sürecinin her evresi kendine hastır. Bu nedenle de ayrı ayrı değerlendirilmeli ve her evre öncesi, sonrasındaki evre ile birlikte ele alınmalıdır. Kuşkusuz bu, birden çok neslin emeğini gerektiren zaman alıcı bir gayreti gerektirir. Eğitim, anılan süreçleri ayrı ayrı ve bir bütün olarak ele alabilen bir planlama, bu planı uygulayacak öteki bileşenlerin varlığı, bu iki birlikteliği destekleyecek toplumsal yapının desteği ile oluşabilecek adeta canlı bir organizmadır. Her organizma gibi de birden kemale ermez. Alman eğitimine ruhunu veren isimlerden biri olan Kant'ın “Bir eğitim teorisinin beklentisi [*tasarladığı şey*] yüksek göz kamaştırıcı bir mefkûredir ve biz onu [*derhal*] gerçekleştiremesek de bunun pek bir önemi yoktur.”² demesi bundan olsa gerektir.

Türkçe düşünen, konuşan, yazan ama belli bir kavrayış, idrak seviyesinden öteye geçmekte zorlananlar için edebî metinlerden yardım alarak onların bu eksikliklerini gidermeye çalışmak, Türkçenin eğitimi açısından önem arz etmektedir. Esasen bu konu, kadim çağlardan beri dil eğitiminde bilinen bir husustur. Ancak iletişim imkânlarının yaydığı popüler kültürün saldırısı altında bu temel husus, gözden kaçır hale gelmiştir. Eğitimin kişiye kendi olma bilinci vermesi, kişisel gelişimin furyasıyla baş edemez haldedir. Bu nedenle de popüler kültür yayıcısı kitaplarının, filmlerin, müziklerin diline maruz kalan kişilerin kavrayış güçleri zayıflamakta, idrakleri donmaktadır. Edebî eserlerden ziyade, derece de-

1 Immanuel Kant, *Eğitim Üzerine*, çev. Ahmet Aydoğan, İst., Say Yayınları, s.25.

2 Immanuel Kant, a.g.e., s. 28.

rece “kitch”³ olarak adlandırılması gereken türlü materyallerle karşılaşan kişilerin (bu kişiler ilkökul çağında olabileceği gibi üniversite çağında da olabilirler), Türkçenin düşünce evreninde barınması pek çok sorunlar doğuracaktır. Her şeyden önce bu kişiler, yukarıda Kant’ın ifade ettiği eğitim idealinin bir parçası olmadıkları için iç dünyalarında olduğu kadar dış dünyalarında da neler olduğunu algılayamayacaklardır. Bu nedenle de gündelik hayattan sanata, siyasete uzanan bir dizi meseleye vakıf olmaları güçleşecektir. Bu çalışmada Türkçe eğitiminde edebî eserlerin yeri ve işlevi meselesini, eğitim ideali meselenin bir vechesi olarak ele alıp tarihî seyri içinde göstermeye çalışacağız.

Aristoteles, eğitimin en yüksek hedefinin, kişinin faal hayatı sonrasında gayretleri neticesi elde ettiği “serbest zaman”ı nasıl kullandığıyla ilişkisi üzerinde önemle durur. Onun da bağlı olduğu Grek düşünürleri, en yüksek hayatı, “teorik ve düşünsel hayat”, yani “temaşa hayatı” olarak görmüşlerdir. İnsana, kendiliğini fark ettirecek bir serbest zaman sağlamadıkça pratik hayatın hiçbir değeri yoktur. Aristoteles’in eğitim üzerine görüşlerine yazdığı incelemesinde John Burnet, bu durumu şu çarpıcı anlatımla ifade etmektedir: “*En heyecanlı işadamları bize size istirahatata çekilebilmek için çalıştıklarını söyleyeceklerdir; talihsizlik şuradaki emekliye ayrıldıklarında kendilerine kalan zamanla ne yapacaklarını bilmediklerinden çoğu kez kendilerini hazin ve acıklı bir durum içinde bulurlar. Görüyoruz ki insanları zahmet ve meşakkat dolu bir hayatla kazanmış oldukları serbest zamanı doğru bir şekilde değerlendirebilecek bir tarzda eğitmeyi kendisine hedef tayin eden bir eğitimin söyleyebilecek çok şeyi olurdu.*”⁴ Burnet’e göre insanları “thoria” yerine zamanın sefil ve ucuz eğlencelerine müptela hale getiren Aristoteles’in dile getirdiği eğitimin olmayışıdır.⁵

Burada söz edilen “temaşa hayatı”nın ne anlama geldiğini meselesi, eğitim idealinin Türkçe eğitiminden ayrı düşünülemez bir hususiyetini bize sunmaktadır. 17. yüzyıl Divan şairlerinden Nailî’nin lise ders kitaplarında da yer alan şu beyitleri bu bakımdan ele alınabilir:

-
- 3 Almanca bir kelime olan “kitch”, sanat değeri taşıyan eserlerin paraya tahvil edilme kastı sonucu türlü şekilde bayağılaştırılmasını ifade eden bir terim haline gelmiştir. Modern zamanda taklitçilerden başka mekanik reproduksiyon imkânlarının da çoğalması, bir eğitim idealinin aşılamadığı yığınları gerçek sanat eserlerine değil onun ayağa düşürülmüş olanına yöneltmekte ve bunun da kendine has bir piyasası oluşmaktadır. Bu piyasa günümüzde bir kültür endüstri oluşturmuştur. Bu hususlarda bkz. Thomas Kulka, *Kitch ve Sanat*, Altıkkırbeş Yayın, İst., 2014, 174 s. Theodor Adorno, *Kültür Endüstrisi Kültür Yönetimi* (çev. Nihat Ülner- Mustafa Tüzel- Elçin Gen), İletişim Yayınları, İst., 2009, 152 s.
- 4 Aristoteles, *Eğitim Üzerine*, çev. Ahmet Aydoğan, İst., Say Yayınları, 2008, s.18-19.
- 5 Aristoteles, a. g. e., s.19.

Kûyundan ol şühun dil-i rüsva ile geçdik

Her hatvede bin şevke-i bîcâ ile geçdik

Dil verdiğimiz yâre nigâh-ı gazabından

Tasrihâ mecal olmadı îmâ ile geçdik

Mestâne nukûş-ı sûver-i âleme bakdık

Her birini bir özge temaşâ ile geçdik⁶

Bu beyitler, Aristoteles’in en yüksek eğitim ideali olarak sunduğu “temaşa hayatı”nın dile gelişidir. Dünyada olup bitenlere bir “özge temaşa” ile bakıp geçmek, bir eğitim ideali olarak bizim eğitim tarihimiz içinde de yerini almıştır. Nailî’nin bu şiiri, eğitim yoluyla elde edilmiş çok derin bir hayat kavrayışını dile getirmektedir. Mevlevî ayinleri içinde özel bir yeri olan niyaz ayininin segâh makamında bestelenmiş şu şiirinin sözleri de bu hayat kavrayışının bu defa müzik ile beraber dile getirilişidir:

*“Dinle sözümü sana direm özge edâdır
Dervîş olana lâzım olan aşk-ı hudâ’dır*

*Âşıkın nesi var ise ma’sûka fedâdır
Semâ safâ câna vefâ rûha gîdâdır.”⁷*

Eski çağlarda olduğu gibi günümüzde de yaşanan zaman, kişinin aldığı ana-dil eğitimini bir seviyede bırakmaya zorlamaktadır. Bu seviye çoğu kere, kişinin faal hayatıyla ve ona çok az kalan serbest zaman ile sınırlandırılmıştır. Kişinin iç ve dış dünyasındaki hayatı “temaşa” edebilmesi, sözünün bir “özge eda” olabilmesi bu şartlarda imkân dışıdır. Eğitim bunu hedeflememektedir. Bu imkânı ona açacak bir Türkçe eğitiminin de yegâne yolu, edebî eserlerin Türkçe eğitiminde kelimelerin anlamlarını örnekleyen bir kullanıma indirgenmesinden vazgeçilmesine bağlıdır.

Aristoteles’in eğitim idealinin hedefi haline getirdiği “temaşa hayatı”nın, günümüzün popüler kültürü içinde tıpkı sanat eserlerinin “kitch” haline getirilmesi gibi basitleştirilerek “büyük resmi görmek” ya da “resme yukarıdan bakmak” haline nasıl getirildiğini düşündüğümüzde, Türkçe öğretiminde edebî eserlerin

6 Nailî, *Nailî Divanı*, haz. Haluk İpekten, Ankara, Akçağ Yayınları, 1990, s. 242.

7 Bkz. Dr. Timuçin Çevikoğlu, “Sultân Veled Adına Kayıtlı Güfte ve Besteler”, Uluslararası Sultân Veled Sempozyumu, Konya, 15 Aralık 2011.

sağlayacağı mühim imkâna yaklaşmış oluruz. Esasen Türkçe öğretimi konusunda edebî eserlerden yararlanmanın gereğine işaret eden eski eserimiz olan *Divan-ı Lügati't Türk*, bu noktada en temel bilgileri vermektedir. Bilindiği gibi *Divan-ı Lügati't Türk*'te Kaşgarlı Mahmut, anlamlarını verdiği kelimelerin söz konusu anlamlarını edebî eserlerden örnekler yoluyla kavratmaya çalışır. Zira edebî eserler Türkçe öğrenen bir kişinin öğrenmekte olduğu dilin gramatikal yapısını olduğu kadar semantik düzlemini de tanımasına yardımcı olacaktır. Bu nedenle de Kaşgarlı Mahmut, büyük bir eğitimci olduğunu göstererek Türkçe'nin söz varlığının basit gündelik dil ile değil edebiyatın diliyle kavratılmasını lüzumlu görmüştür. Kaşgarlı Mahmut, “tengri” kelimesine dair verdiği izahta bu durum açıkça görülmektedir: “*Tengri*. Allah; azze ve celle [aziz ve celil olan (muhterem ve ulu)] Şu atasözünde de geçer, toyın tapugsâq, tengri sewinçsiz: Kâfirlerin din büyüğü Cenab-ı Hakka tapınmak ister, ama Allah (O'nun büyüklüğü artsın) bu ibadetten hoşnut olmaz. Bu atasözü, birini memnun etmek için bir iş yapan, ancak bunu başaramayan kimseyi anlatmak için kullanılır. Şu dizelerde de kullanılır:

“tün kün tapun, tengrike boynamağıl

qorqup angar eymenü oynamağıl

(Allah'a gece gündüz ibadet et ve bu işten şaşma

*O'ndan kork ve bu korkunda ve çekinmende oyunbaz olma)*⁸

Benzer bir durum farklı bir gramer kategorisinde yer alan “qatardı” fiili için de geçerlidir. Kaşgarlı, ilkin bu fiilin tanımı bir cümle üzerinden yapar. Ardından da kelimenin kullanımını şiirle göstererek Türkçenin eğitiminde edebî eserlerin işlevi hususunda bize güzel bir misal sunar: “qatardı. Ol atıq qatardı: O, atı yönel-diği yerden döndürdü; yağı qatardı: Düşmanı (başka bir şeyi de olabilir) geri dön-dürdü [püskürttü]. Şu dörtlükte de kullanılır, (Bir adamın ardından ağıt yakıyor)

“erdi aşın taturgan

yawlag yağıq qatargan

boynın tutup qadırgan

bastı ölüm agharu

O, yemeğini tattırıcı

Yavuz düşmanı döndürücü

8 Kaşgârlı Mahmûd, *Divânü Lügâti 't-Türk*, çeviri-uyarlama-düzenleme Seçki Erdi-Serap Tuğba Yurteser, İstanbul, Kabalcı Yayınları, 2007, s. 551.

(Onların) boynunu büküp koparıcı

(Ta ki) ölüm onu alt edene kadar"⁹

Prof. Dr. Yahya Akyüz, *Türk Eğitim Tarihi* adlı çalışmasında Kaşgarlı Mahmut'un Türkçe öğretimi hususunda izlediği yöntemi söz konusu ederken bu hususa da değinir. Kaşgarlı Mahmut, "dil öğrenmede örneklerin, metinlerin önemini çok iyi fark etmiş, örneklerini günlük hayattan, atasözlerinden ve şairlerden derlemiştir."¹⁰ Akyüz'e göre onun bu yöntemi, medreselerde yapıldığı gibi sadece kural verme değil, önce çok sayıda örneklerden hareket edip kurala ulaşma yolunu izlemek demeye gelmektedir ki bu yöntem, bugün de dil öğretiminin de tercih edilen en etkili yöntemdir¹¹.

Gerçekten de Türkçe öğretiminde kelimeleri, sözlüklerdeki birer söz varlığı unsuru olarak görmenin ötesine geçerek düşünebilirsek Schiller'in "insanın estetik eğitimi" üzerine dile getirdiği dikkatlere gereği gibi yaklaşabileceğimizi söyleyebiliriz. İnsanın estetik eğitimi, kişinin anadilinin estetik yanlarıyla kavratılabileceği aşikârdır. Türkçenin eğitimi, ne yazık ki bugün popüler kültürün insafına bırakılmıştır. Türkçeyle edebî eserler yoluyla değil de basitleştirilmiş, tahfif edilmiş hatta çoğu kere bayağılaştırılmış metinler aracılığıyla yüz yüze gelen her yaşta kişilerin hayal ve oyun duygularının gelişmeyeceği muhakkaktır. Türkçenin edebî eserler yoluyla öğretimi, onun estetik eğitiminin de bir parçasıdır. Schiller'in insanın hayal gücünün kanatlarıyla "ileriye, sınırsız bir geleceğe" ulaşabileceğine yönelik fikirleri¹², esasen Türkçe öğretiminin, edebî eserler yoluyla ömür boyu sürdüğü gerçeğiyle bizi karşı karşıya getirmektedir.

Edebî eserlerin Türkçe eğitimindeki yeri ve işlevini, sözlüklerde kelimelerin anlamlarını açmada bir yöntem olarak görmek, meselenin bir yönünü teşkil eder. Türkçe telaffuz güçlüklerini aşmak için tekerlemelerden yararlanmak nasıl bir işlev görüyorsa edebî eserler de Türkçe eğitiminde benzer bir işlev görürler. Türkçe öğrenen kişi, edebî eserler yoluyla Türkçenin içinde kurulmuş bir oyunu, muhayyilesi sayesinde fark eder. Bu durumun en dikkate değer örneklerini kadim Çin bilgelik metinlerinde görmek mümkündür. Kadim Çin bilgeliğinin şaheserlerinden olan *Chuang Tzu'nun Kitabı* ve Lao Tse'ye atfedilen *Tao te Ching* kitapları bu bakımdan pek çok çarpıcı mesel ile doludur. Bunlardan "Mezar Soyguncuları"

9 Kaşgarlı Mahmûd, a.g.e., s. 412.

10 Prof. Dr. Yahya Akyüz, *Türk Eğitim Tarihi*, İstanbul, Kültür Koleji Yayınları, 1993, s. 35.

11 Akyüz, a.g.e., s. 35.

12 Friedrich Schiller, *İnsanın Estetik Eğitimi Üzerine Bir Dizi Mektup*, çev. Melahat Özgü, İstanbul, Kaknüs Yayınları, 1990, s. 122.

meseli şöyledir: “Yazılı Gelenekçiler’den iki filozof kutsal ilahiler ve törenlerle bir mezarı açmışlardı. Usta yukarıdan seslendi: ‘Şafak sökmek üzere ne kadar ilerledin?’ Öğrencisi yanıt verdi: ‘Kutsal giysileri daha soyamadım. Ağzında da bir inci var. Hani şiirler kitabında yazıldığı gibi:

“Yeşil otlar bürümüş

Karanlık mezarları

Yaşamında kimseye yararı olmayanın

Ölünce ağzında inci olsa ne fayda”¹³

Greklere olduğu gibi kadim Çin’de de insanlarda idrak gücünün gelişimi dil oyunlarıyla, anadilin bu yolla eğitimi vasıtasıyla sağlanmaktaydı. Onlar bu hususta öylesine ileri gitmişlerdi ki kadim Çin bilgeliği denilince akla, bir eğitim metodunu da ifade bu metinler gelmektedir. Bu metinlerdeki eğitim metodu, dilin kelimelerinin ötesinde tabir caizse satırların arasında olan bilgilerin idrakinin sağlanmasıdır. Bu bakımdan yukarıda andığımız edebî metinler, edebî birer eser olmanın yanında yazıldıkların dilin içinden düşünmenin eğitimi için de birer araçtır. Benzer bir durum, Nasreddin Hoca fıkraları için de söz konusudur. Nasreddin Hoca fıkraları da Türkçe eğitiminin belli bir seviyesine erişmiş kişilerin kavrayışlarının Türkçe ile eğitilmesinde mühim bir önem arz etmektedir. Bu fıkralar çalışmamızın başında vurguladığımız Kant’ın söz ettiği eğitim sürecinin sonunda yer alan merhale ile yakından ilgilidir. Türkçe düşünen bir kişinin talim ve terbiyesini, Türkçe eğitiminin bir parçası olarak görüp bu iki hususu birleştirdiğimizde Nasreddin Hoca fıkralarının geçmişte söz açtığımız işlevi nasıl yüklendiğini de fark edebiliriz. Bu fıkralar Türkçe’nin konuşulduğu tüm coğrafyalarda insanın kavrama gücünü geliştiren ama bunu yaparken de bir eğitim aracı olduğunu hiç fark ettirmeyen adeta canlı bir organizmadır. Onların eğitici gücü büyük oranda Türkçenin incelikleriyle oluşturulmuştur. Nasreddin Hoca fıkraları, onlara maruz kalan toplumun her katmanındaki insanların idraklerini, ortak bir Türkçe eğitime tabi tutarak birbiri için aşına kılmıştır. Çok bilinen şu fıkra bunun güzel bir örneğidir:

Mahallenin çocukları, bir gün:

-Hoca’yı ağaca çıkarıp pabuçlarını alalım, demişler, biraz şakalaşırız.

Hoca’yı gözlemişler, o geçerken, ağacın dibinde:

13 Chuang Tzu, *Taoculuk Üzerine Meseller-Diyaloglar*, çev. Ömer Tulgan, İstanbul, Yol Yayınları, 1996, s. 81.

-*Bu ağaca kimse çıkamaz, diye bahse tutuşmuşlar.*

Hoca yanlarına yaklaşıp:

-*Ben çıkarım, demiş.*

Pabuçlarını çıkarmış, koynuna sokmaya başlamış.

- *Hoca Efendi, demişler, onları niye koynuna sokuyorsun? Ağaçta pabuçları ne yapacaksın?*

-*Belli olmaz ki evlâtlar, demiş Hoca, belki ağaçtan öteye yolumuz vardır!¹⁴*

Kişinin ağaca çıktıktan sonra “ağaçtan öteye” yolunun olabileceğini düşünmesi o kişiye dair evvelce planları olanları şaşkına çevirmektedir. Burada beliren hayat kavrayışı, Aristoteles’in ve Nailî’nin söz açtığı “temaşa hayatı”yla yakından ilgilidir. Bu kavrayış, Türkçe düşünen kişiye ancak Türk kültürünün içinden yazılmış edebî eserler vasıtasıyla sağlanabilir.

Sonuç ve Değerlendirme

Eğitim, birbiriyle yakından alakalı, biri diğerini besleyip geliştiren pek çok hususun iç içe geçtiği uzun bir süreçtir. Ancak eğitim, mükemmel çalışan bir makine gibi düşünülmemelidir. Bu sebeple insana has tüm olgular, sorunlar eğitim için de geçerlidir.

Türkçe eğitiminin kişinin kavrayış gücünün de eğitimi olduğu ve bunun edebî eserler yoluyla yapılabileceği gerçeği, tarihimizde çok iyi bilinen bir husustur. Yazık ki günümüzde Türkçe eğitimi denilince akla ilk gelen şey, Türkçenin temel düzeyden ileri düzeye kadar konuşma ve yazma eğitimi olmaktadır. Oysa bu yaklaşım, sınırlayıcı bir yaklaşımdır. Türkçe eğitimi, sadece Türkçe’nin aşamalar halinde öğretimi olarak anlaşılmalıdır; Türkçeye ait tüm tarihsel ve kültürel değerlerin bireylere aktarımının önemi idrak edilmelidir. Türkçe eğitimi kanaatimizce bu merhaleden sonra başlamaktadır. Şiir, fıkra, mesel gibi kısa, öğretilmesi, anlaşılması daha kolay edebî metinler yoluyla Türkçe eğitiminin kişiye idrak seviyesini geliştireceği aşîkârdır.

14 Nasreddin Hoca, *Fıkralar*, haz. Osman Sevim, İstanbul, Bilge Kültür Sanat, 2005, s.179.

Kaynakça

Adorno, Theodor, *Kültür Endüstrisi Kültür Yönetimi*, çev. Nihat Ülner, Mustafa Tüzel, Elçin Gen, İstanbul, İletişim Yayınları, 2009.

Akyüz, Yahya, *Türk Eğitim Tarihi*, İstanbul, Kültür Koleji Yayınları, 1993.

Aristoteles, *Eğitim Üzerine*, çev. Ahmet Aydoğan, İstanbul, Say Yayınları, 2008.

Çevikoğlu, Dr. Timuçin, “Sultân Veled Adına Kayıtlı Güfte ve Besteler”, *Uluslararası Sultân Veled Sempozyumu*, Konya, 15 Aralık 2011.

Kant, Immanuel, *Eğitim Üzerine*, çev. Ahmet Aydoğan, İstanbul, Say Yayınları.

Kaşgârlı Mahmûd, *Divânü Lügâti t-Türk*, çeviri-uyarlama-düzenleme Seçki Erdi-Serap Tuğba Yurteser, İstanbul, Kabalcı Yayınları, 2007.

Kulka, Thomas, *Kitch ve Sanat*, İstanbul, Altıkırkbeş Yayınları, 2014.

Nailî, *Nailî Divanı*, haz. Haluk İpekten, Ankara, Akçağ Yayınları, 1990.

Nasreddin Hoca, *Fıkralar*, haz. Osman Sevim, İstanbul, Bilge Kültür Sanat Yayınları, 2005.

Schiller, Friedrich, *İnsanın Estetik Eğitimi Üzerine Bir Dizi Mektup*, çev. Melahat Özgü, İstanbul, Kaknüs Yayınları, 1990.

Tzu, Chuang, *Taoculuk Üzerine Meseller-Diyaloglar*, çev. Ömer Tulgan, İstanbul, Yol Yayınları, 1996.